Žal. úřad odepřel meritorně rozhodnouti toliko o žádosti ad 2. pro svoji nekompetenci, avšak žádání ad 1. vyřídil věcně, označiv přídělovou cenu za nedíl přibližně obnosem 208.000 Kč, s doložením, že není vázán při zjištění ceny svých přídělů soudními znalci. Nemá tedy co do petitu ad 1. oporu tvrzení stížnosti, že žal. úřad odepřel věcně vyříditi st-lčinu žádost, ač je k tomu podle § 43 zák. č. 81/20 kompetentní.

Proti věcnému vyřízení petitu ad 1. uvedeného stížnost neformuluje stižních bodů. Brání proto ustanovení § 18 zák. o ss, aby nss mohl nař. rozhodnutí po této stránce přezkoumati.

Kompetenci svoji k výrokům podle petitu ad 2. žal. úřad odepřel právem, neboť stpú je podle § 43 zák. č. 81/20 povolán stanoviti toliko hodnotu usedlostí s příslušenstvím, rozdělení však pozůstalosti mezi dědice, a tudíž určení podílů dědiců vůči přejímateli rolnického nedílu náleží podle § 44 cit. zák. soudu. Nemá tedy pravdu stížnost, tvrdí-li, že žal. úřad neprávem odepřel věcné vyřízení této části žádosti.

Č. 11.009.

Pozemková reforma: I. * V případě vrácení poměrné části poplatku podle § 61 příď. zák. nemá strana právního nároku na náhradní úroky. — II. Byl-li pachtovní poměr, schválený stpú-em podle § 7 záb. zák., předčasně zrušen, má strana nárok na poměrné vrácení poplatku, zapraveného podle § 61 příď. zák., ode dne, kdy s pachtu sešlo, až do konce původně sjednané doby pachtovní.

(Nález ze dne 20. ledna 1934 č. 746.)

Prejudikatura: Boh. A 7027/28.

Věc: Firma »Šuranský cukrovar a rafineria, úč. spol.« v Š. proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze o vrácení části poplatku podle § 61 příď. zák. s náhradními úroky.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud jím bylo stěžující si společnosti vráceno pouze 13/20 zaplaceného poplatku podle § 61 příď. zák., se zrušuje pro nezákonnost. Jinak se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem z 5. května 1921 schválil stpú podle § 7 záb. **zák. pronájem statků O. a U. stěžující si** společnosti na dobu 20 let počínajíc dnem 24. dubna 1921 s tím, že bude zaplacen podle § 61 příď. zák. poplatek ve výši 25.866 Kč. Podáním de pres. 17. října 1928 žádala stěžující si společnost, aby jí z tohoto zaplaceného poplatku vráceno bylo 14/20 proto, že pachtovní poměr byl v platnosti jen 6 roků, ježto zmíněný pacht následkem provedení pozemkové reformy po sklizni roku 1927 zanikl. Žádost tuto zamítl stpú výměrem z 30. října 1928 z důvodu, že sporný poplatek je poplatkem z právního jednání, které bylo uzavřeno, stalo se perfektním, došlo k jeho plnění a plnění to trvalo. Doba trvání pachtu je jen aritmetickou základnou k vypočtení poplatku, takže změna doby pachtovní nemůže míti na povinnost pla-

cení poplatku žádného vlivu. Toto rozhodnutí bylo k stížnosti stěžující si společnosti nál. nss-u ze dne 11. ledna 1930 č. 412 zrušeno pro nezákonnost z důvodu, že byl-li pachtovní poměr zrušen před uplynutím ujednané pachtovní doby, je stpú povinen vrátiti poměrnou část poplatku zaplaceného podle § 61 odst. 2 příď. zák.

Nař. rozhodnutím poukázal žal. úřad stěžující si společnosti částku 16.812.90 Kč t. j. 13/20 zaplaceného poplatku, při čemž uvedl, že pachtovní poměr uzavřený na dobu 20 let, počínaje dnem 24. dubna 1921, končil po sklizni úrody r. 1927; vzhledem k tomu, že společnost sklidila úrodu za rok 1927, počítal žal. úřad jakoby pachtovní poměr trval celý tento rok. Žádost za vrácení úroků z tohoto obnosu žal. úřad zamítl.

O stížnosti na toto rozhodnutí podané uvážil nss toto:

Nař. rozhodnutí obsahuje dva výroky, a to: 1. výrok, jímž žal. úřad z důvodu předčasného rozvázání pachtovní smlouvy jím podle § 7 záb. zák. schválené nařídil vrátiti st-lce část zaplaceného poplatku podle § 61 příď. zák., při čemž výši této částky vzhledem k tomu, že pachtýř v roce 1927 sklidil ještě úrodu, stanovil 13/20 zaplaceného poplatku, vycházeje z toho, že se zřetelem k zmíněné okolnosti dlužno míti za to, jakoby pachtovní poměr trval ještě celý rok 1927 a 2. výrok, jímž žal. úřad odepřel st-lce zaplatiti náhradní úroky z vrácené částky svrchu uvedeného poplatku.

Stížnost napadajíc oba tyto výroky brojí proti prvému z nich námitkou, že v případě předčasného zrušení pachtovního poměru, schváleného stpú podle § 7 záb. zák., dlužno poplatek, vyměřovaný na základě § 61 příď. zák. podle trvání smluvené doby pachtu stanoviti podle skutečného trvání pachtovního poměru a že tedy pro výpočet částky, jež z titulu předčasného rozvázání pachtovního poměru má býti straně vrácena, jest rozhodný den skončení pachtovního poměru. Nebyl proto žal. úřad oprávněn, aby z důvodu, že st-lka v roce 1927 sklidila ještě úrodu, dobu trvání pachtu prodlužoval až do konce tohoto roku.

Nss uznal tuto námitku důvodnou. Zabývaje se v nál. Boh. A 7027/28 právní povahou poplatku podle § 61 příď. zák. a otázkou, má-li strana v případě předčasného zrušení pachtovního poměru, schváleného stpú ve smyslu § 7 záb. zák., nárok na vrácení poměrné částky tohoto poplatku, dospěl nss k názoru, že zmíněný poplatek, jsa vybírán jen u příležitosti úředního svolení podle § 7 záb. zák. k účelům všeobecného fondu pro podporu vnitřní kolonisace, nemá povahu poplatku za úřední výkon a že proto má své odůvodnění jen tenkráte a potud, pokud udělené svolení bylo také skutečně realisováno; v důsledku toho přiznal nss straně právní nárok na poměrné vrácení tohoto poplatku, nastanou-li po uděleném svolení okolnosti, jež mají za následek, že pachtovní poměr skončil před uplynutím pachtovní doby, jež byla základem svolení podle § 7 záb. zák. a vyměření poplatku podle § 61 příď. zák. Z této právní povahy posléz zmíněného poplatku pak plyne dále, — jak to též v shora cit. prejudikátu bylo již naznačeno — že pro otázku vyměření poplatku jest rozhodna doba skutečného trvání pachtovního poměru a že tedy v případě předčasného zrušení tohoto poměru má strana nárok na poměrné jeho vrácení ode dne, kdy s pachtu sešlo až do konce původně ujednané doby pachtovní, čili jinými slovy, že pro

výpočet poměrné částky poplatku podle § 61 příď. zák., jež má býti straně z titulu předčasného zrušení pachtovního poměru vrácena, jest jedině rozhodný den skutečného skončení pachtovního poměru. Jest tudíž okolnost, zda k rozvázání pachtovního poměru dojde před sklizní či po sklizni toho kterého pachtovního roku, pro otázku vyměření poplatku podle § 61 příď. zák. nerozhodna a nelze proto důsledně z tohoto důvodu při stanovení poměrné jeho části, která má býti straně vrácena, datum skončení pachtovního poměru posunovati na dobu pozdější nežli k němu skutečně došlo. Jestliže tedy žal. úřad vraceje st-lce poměrnou část zaplaceného poplatku podle § 61 příď. zák. položil svému výpočtu za základ jiný den, nežli je den skutečného skončení pachtovního poměru, jest tento jeho výrok v rozporu se zákonem a bylo jej proto ve smyslu § 7 zák. o ss zrušiti.

Proti druhému výroku, uvedenému shora sub 2., namítá stížnost, vycházejíc z toho, že přeplacená částka sporného poplatku se jeví podle všeobecných zásad zákonů poplatkových jako poplatek přeplacený, že v důsledku toho nutno při jejím vrácení nahraditi straně také zákonné úroky, což prý vyplývá i z povahy věci samé, ježto jinak by úřad mohl na škodu strany bez jakékoliv újmy pro sebe vrácení přeplaceného poplatku do nekonečna odkládati.

V tomto směru nelze stížnosti dáti za pravdu.

Již v předchozím nálezu této věci se týkajícím z 11. ledna 1930 č. 412 a opíraje se při tom o svrchu cit. prejudikát Boh. A 7027/28, vyslovil a odůvodnil nss právní názor, že poplatek vybíraný podle § 61 odst. 2 příď. zák. při udělování souhlasu k pronájmu (propachtování) zabraných nemovitostí podle § 7 záb. zák. není poplatkem vybíraným z uvedeného tam právního jednání, nýbrž jen u jeho příležitosti k účelům všeobecného fondu pro podporu vnitřní kolonisace. Není tudíž poplatek ten poplatkem ve smyslu § 1 poplatkových pravidel, — jichž se stížnost patrně dovolává poukazujíc na všeobecné zásady poplatkových zákonů — nýbrž poplatkem sui generis a nelze proto na něj přímo vztahovati ustanovení těchto pravidel, tedy ani ustanovení § 143 o náhradních úrocích. Zbývá toliko otázka, nesluší-li tohoto předpisu na sporný poplatek použíti alespoň per analogiam. Než i tuto otázku dlužno po mínění soudu zodpověděti záporně. Není všeobecné normy, jež by stanovila povinnost výběrčích úřadů platiti z přeplacených nebo neprávem předepsaných veřejných dávek, mezi něž nesporně patří i poplatek podle § 61 zák. příd., náhradní úroky, nýbrž povinnost taková jest stanovena jen zvláštními normami pro určité druhy dávek (srov. na př. § 293 zák. č. 76/1927 Sb., § 174 zák. č. 221/24 Sb., § 72 zák. č. 26/1929 Sb. a j.). Pokud tedy určitými předpisy povinnost k placení náhradních úroků při platbách z titulů veřejnoprávních jest stanovena, jde o předpisy specielní, právě jen pro ten který druh veřejných dávek platné; z této povahy dotyčných předpisů o náhradních úrocích však plyne, že je nelze bez výslovného zákonného ustanovení rozšiřovati i na případy jiné a generalisovati je analogickým jich používáním proti intencím zákonodárcovým. Ježto pak ustanovení § 61 příd. zák. nějakého předpisu o náhradě úroků z přeplacených poplatků neobsahuje a neodkazuje v tom směru ani na analogii předpisů jiných, nelze uznati, že by straně

příslušel na náhradní úroky z tohoto poplatku resp. jeho části v případě předčasného skončení právního poměru, u jehož příležitosti byl vyměřen, právní nárok. Na tomto stanovisku nemůže nic změniti ani okolnost stížností in fine nadhozená, že pak úřad by mohl vrácení poplatku na škodu strany do nekonečna odkládati, ježto tato okolnost, z níž by bylo snad lze souditi na neuspokojivost zákonné úpravy sporné otázky, by mohla padati na váhu při úvahách de lege ferenda, nemá však sama o sobě významu pro zodpovědění otázky té s hlediska její positivní úpravy platným právním řádem.

Č. 11.010.

Církevní věci. — Školství (Slovensko): Přísluší školské stolici (řím.-kat. školy) také působnost ve věcech kultových?

(Nález ze dne 20. ledna 1934 č. 1895.)

Věc: Dr. Pavel J. v T. proti zemskému úřadu v Bratislavě o poskytování prací na opravu řím.-kat. kostela.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Ve schůzi řím.-kat. školské stolice ve V. bylo na pořadu jednání odhlasování prací ručních a povoznických na opravu kostela a fary tamže podle rozhodnutí církevní vrchnosti dvěma třetinami a rovněž závazek, dotčený náklad v penězích předem složiti, ježto jinak patronát neprovede opravy; přes upozornění předsedy faráře Dr. B. na ručení soukromým majetkem za opomenutí, neodhlasovali členové Eliáš G. a spol. zmíněné práce, majíce za to, že »tato věc nepatří do oboru školské stolice, ale do oboru obecního výboru a proto neodhlasují.«

Předseda řečené školské stolice podal okr. úřadu žalobu, dovolávaje se své odpovědnosti podle nař. dv. kom. č. 12464 z r. 1845 a nař. uh. min. kultu z 5. června 1873 č. 31.937/1872, dále co do povinnosti věřících nař. min. škol. z 23. ledna 1929 a konečně v příčině příslušnosti školské stolice nařízení (správně rozhodnutí) býv. uh. min. kultu č. 33.469/1902; navrhoval, aby členové byli odsouzeni k placení zmíněných $^2/_3$ nákladů, aby mohl rozsudek předložiti Náboženskému fondu jako patronátu, ježto zavázání školských stolic je conditio sine qua non.

Okr. úřad v Nové Bani výměrem ze 16. srpna 1930 žádosti vyhověl potud, že »vyslovil majetkovou odpovědnost členů řím.-kat. školské stolice ve V., poněvadž neodůvodněně odepřeli rozvrhnouti povinné práce ruční a formanské k opravě kostela a fary na věřící, s tím, že jmenovaní jako členové školské stolice při usnesení, jež tvoří předmět tohoto řízení, jsou solidárně zodpovědni za škodu duchovnímu vzešlou a odhadnutou i přisouzenou řádným civilním soudem, uplatněnou na základě tohoto výměru zvláštní žalobou.«

Na odvolání dotčených členů školské stolice zrušil zem. úřad nař. rozhodnutím výměr první stolice jako nezákonný a nařídil vynésti nový výměr o požadavku řím.-kat. faráře.